

אור האמונה

פרשת ויחי

שבת קודש * טז' טבת, תשע"ג

גיליון מס. 349

❖ דברי התורה שבגיליון מוקדשים ❖

לזש"ק
זוהרה בת אילנה, מוטי בן רונית
לרפואה שלמה
שלמה בנימין בן שרה פרוין, אמה בת מרסל
לזיווג הגון וחזרה בתשובה
הילה בת פלורנס
לימוד תורה בישוב דעת
אביהו איתן חדד בן יפה
לעילוי נשמת
שלמה שלומי בן אילנה נאוה, יא' חשון תש"ע
זילפה בת לאה
עליזה אליס בת סוליקה, ד' טבת תשע"א
בניהו בן זכריה (יחיא) ומרים, כו' אדר תשע"ב
ת.נ.צ.ב.ה

"וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עָטָרָה שָׁנָה" (מז, כח)

וכי לא חי אלא שבע עשרה שנה בלבד? אלא, שהיו שנים אלו בשובע בטובה ושלוש, וכביכול אלו הן השנים שראה בהן חיים, אבל עד השנים האלו מהו אומר? "ימי שנות מגורי שלושים ומאת שנה מעט ורעים" (מ"ט). וזה שנאמר "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאוד (איוב ח. ז). וכן אתה מוצא בכל מקום, שהרשעים תחילתן שמחה וסוכן צער עד לאין קץ, אבל הצדיקים תחילתן צער וסוכן שמחה לעולם, דכתיב: "ושמחת עולם על ראשם" (ישעיה לה י) (מדרש הגדול).

נכונות. בתוך הקושי הזה שאנחנו נמצאים בו, נמצא דברים קטנים שמשמחים ועליהם נשמח ונודה לה', נעשה מהדברים הקטנים האלה דברים גדולים. רבינו אומר לשמוח ב"כל מה דאפשר" והוא מספר לנו ספור מעשה על תם שמנהגו היה שהיה תמיד בשמחה. שמח בכל דבר עד כדי כך שנראה בעיני אחרים כשוטה. שמח בלחם כאילו היה בשר ובמים כאילו היו יין, הוא כל כך שמח במה שהיה לו שזכה לכן להרגיש את כל הטעמים הנפלאים בלחם ובמים וככה עם כל דבר ודבר. דברים קטנים שמשמחים יש הרבה, צריך לגלות אותם.

ומה עושים כשהדברים שאדם עובר הם יותר קשים? באמת קשים? מתחזקים באמונה שהקדוש ברוך הוא יעזור. והוא עוזר. מתחזקים באמונה שהתפילות עוזרות ולא מפסיקים להרים את הראש ולהתפלל. חיים של אמונה אינם נתונים לחסדי הזמן והמקום. השמחה אצל יהודי מאמין לא מוגבלת לזמנים של הצלחה. השמחה היא חלק בלתי נפרד ממנו, יהודי שמח הוא גילוי אלוקות.

"אדם יש לו צרות, הוא עצוב, שבור, נעלב, הוא לא רואה את ה', חושך לו בעיניים. כשהכל חשוך לו והוא לא רואה פתרון לבעיה שלו זה נקרא חלל פנוי. כביכול פנוי מה'. כביכול ה' לא נמצא שם. אף על פי שה' ברא את העולם עם חלל פנוי, וכל הזמן יש צרות, וכל מיני דברים שאנחנו לא מבינים, והכל הולך לנו הפוך, והכל לא טוב לנו, אבל אנחנו צריכים לזכור שגם כשרע לנו ה' נמצא. אנחנו עברים, עוברים למקום שה' נמצא. פותחים את הלב ומוצאים את אותה נקודה פנימית של חיבור אל ה', נקודה שהיא כולה אהבה וכיסופים לה', נקודה של מגן אברהם. היא מוגנת הנקודה הזאת, אף אחד לא יכול לפגוע בה, אף אחד לא יכול לקחת לנו אותה. היא נמצאת בתוך הלב שלנו. לך לך! אל אותה נקודה. נקודה שמחברת אותנו מחדש אל ה'. אברהם אבינו נתן לכל יהודי ויהודי בכל דור ודור את הנקודה של מגן אברהם. נקודה מוגנת. מגן אברהם זה יותר מתחיית המתים.

מָצוּה גְדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תָּמִיד

לכל אדם יש מספיק סיבות להתהלך בעולם שמח וטוב לב. בפועל זה לא קורה לנו. אנחנו לא כל הזמן שמחים. מתי כן? כשהצלחה מאירה לנו פנים. אז אנחנו חשים אושר וסיפוק, אז אנחנו מאירים פנים, מפגינים שמחה. אך בזמנים של כשלונות, של בלבולים, של ספקות ודאגות אנחנו מאבדים לגמרי את השמחה.

כולנו יודעים את המעלה הגדולה של השמחה, את חשיבותה. כולנו יודעים שבלי שמחה אין חיים, שבלי שמחה אי אפשר להגיע לדבקות, לקרבת השם. ובכל זאת אנחנו לא מחוייבים אליה. השמחה נתפסת אצלנו כאפשרות בלתי מחייבת, לכל היותר מעלה טובה, אך חיוב של ממש אין כאן.

באה פרשת "ויחי" ומראה לנו שאפשר אחרת. שצריך אחרת. מאה ושלושים שנה חי יעקב אבינו לפני שירד למצרים, ועל השנים האלה הוא אומר שהיו "מעט ורעים" (מז, ט).

דווקא במצרים הטמאה, כשהתחילה הגלות שבה מררו המצרים את חייהם של בני ישראל, דווקא שם ישב בשלוה? דווקא שם אומרים חז"ל היו עיקר ימי חייו שחי שם בשמחה ונחת?! שבע עשרה שנים חי יעקב אבינו במצרים ושבע עשרה גמטריה טוב. דווקא שם היה לו טוב? דווקא שם מצא את השלווה הנכספת? יש פה לימוד עצום! יהודי יכול למצוא חיים ושמחה בכל מקום אליו יתגלגל אי פעם. זו המהות של יהודי. להחזיק את עצמו בכל מצב ועת, גם במצרים. זה המבחן שלך. מצפים ממך להמשיך שמחה וחיים גם למקומות האלה שאתה בעל כורחך מגיע אליהם. רבנו אומר: "ששון ושמחה ישיגו, ונסו יגון ואנחה". כשאתה מתחזק בשמחה, אתה מבריא את היגון והאנחה הצידיה. איך מתחזקים בשמחה?

אנחנו הרבה פעמים עושים מזבוב פיל. עושים ענין מדברים קטנים ובגלל זה נופלים לעצבות. וזה חבל כי לרוב זה דמיונות ויראות נפולות. אז מה עושים? מתחזקים באמונה שהקב"ה יעזור ושמים את הכל בכרופוציות

"הברכה הראשונה זה שלך" אומר הקב"ה לאברהם אבינו. מתחילים את תפילת שמונה עשרה בברכה של מגן אברהם ורק אחר כך יש תחיית המתים. קודם צריכים להגן עלינו. "הברכה שלך יותר גדולה מהברכה שלי. אתה הראשון, אני אחר כך, אני מחיה המתים שזה שלב שני". אברהם אבינו נתן לנו נקודה של כיסופים ואהבה לה' שזוהי השמחה האמיתית ובזכותה ובכוחה אפשר להתגבר על כל הצרות. כל עם ישראל מתקיים מהנקודה הזו. אנשים חטאו, נכשלו, קלקלו, פשעו, ואחר כך הבנים שלהם חזרו ולפעמים הם בעצמם חזרו. זהו לך לך. לך לחיבור שלך עם ה'. גם אם נופלים, מתחברים מחדש. נקודה שהיא עמידה ומתקיימת עד סוף כל הדורות. כמו תינוק שרוצה את אמא שלו, שרץ כל הזמן אל האמא שלו, כך כל העולם רוצה את ה'. כל עם ישראל עומד על הנקודה הזו" (באור פני מלך חיים).

כשיהודי זוכה לאהבת השם, יש לו הרבה שמחה בחיים. הדבר הראשון ביהדות, העיקרי, זה אהבת ה'. מה זה אהבת ה'? זה שאדם נהנה מהמצוה, מהתפילה, ממעשה חסד יותר מהתאוות שלו, מאלה שהן כמובן מותרות על פי ההלכה. כשאדם אוהב את ה', ממילא זה כבר יוביל אותו לכל שאר ענייני עבודת ה' וקיום המצוות. לכן זה הדבר היסודי ביהדות. מי שאוהב את ה' משתדל בכל כוחו לקיים את מצוותיו ולעשות את רצונו. אפילו מה שהוא לא חייב. שלוש פעמים ביום אנחנו מזכירים לעצמנו שהיסוד של היהדות זה אהבת ה'. "ואהבת את ה' בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך". אבל אם זה נשאר במוח, אם זה לא יורד ללב אז העיקר חסר. הסוף צריך להיות אהבה.

ואת זה חייבים לשנן לילדים, ושיננתם לבניך. יש נחת רוח יותר גדול מלראות את הילדים הולכים בדרך ה' ושמחים בה? נאמר בפרשה "ויברך את יוסף" (מט, טו) אך היכן מצינו את ברכת יוסף? הרי מיד נאמר "המלאך הגואל אותי מכל רע" שזה ברכת הבנים. אלא יעקב מלמדנו שהברכה הכי טובה לאבא, השמחה הכי גדולה שלו שהבנים שלו יהיו מוצלחים ומחונכים והולכים בדרכי אבות (שי למורא).

הקדושה של היהודי, זה שמחה גדולה בשבילו כי בעצם זה הקשר שלו עם ה'. יותר קדושה יותר קשר, יותר חיבור. אי אפשר לדבר על אהבת ה' ועל דבקות בה' אם אדם לא שומר את עינו ומגן על עצמו מכל השקר שנמצא סביבו ואשר מושך את לבו לתאוות העולם הזה. כשהעין רואה, הלב מיד חומד. זה חז"ל אמרו וזה תופס לגבי כל אדם.

מורנו הרב: "עם ישראל עם קדוש, מחפשים רק לעבוד על קדושה וטהרה. עם ישראל לא מחפשים להשיג לא "נבואות" ולא "מדרגות" שזה מה שאומות העולם ואנשים שלא יודעים דרכי עבודת ה' מחפשים, וזה הטעות של בלעם ושל כל אומות העולם. אצלם העיקר זה להיות אדם גדול, אדם חשוב, אדם מפורסם. אבל אצל עם ישראל מחפשים רק דבר אחד, איך לעבוד על קדושה וטהרה, שזה ההפך מכל השיטות ומכל התורות של אומות העולם, שלא יודעים מה זה קדושה. הם בכלל לא מכירים מה זה המושג של קדושה. עם ישראל קדושים לא מסתפקים בדיבורים, אצלם קודם כל מתחילים לעבוד על הקדושה, על שמירת העיניים, על קדושת הברית, ונלחמים על הדברים האלה, להינצל מה"לאו" של "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם" אפילו שזה קשה מאוד, ואדם לא רואה כמעט שום אפשרות להינצל מזה, אבל הוא יודע שצריך להילחם בזה, אין לו ברירה, בשביל זה הוא בא לעולם... וזה שכתוב "באבן שלמה" מהגאון מוילנא שאדם בא לעולם רק כדי לנצח את הדבר הזה, רק בשביל זה הוא בא לעולם, לא בשביל שום דבר אחר, כל הדברים האחרים באים לסייע לקדושה.

אתה לא יכול לשים את זה בצד, להגיד "יש תרי"ג מצוות... אז מצווה אחת אני לא מקפיד... הרי לא כל אחד מהדר בכל המצוות? אני מהדר בלהיות גאון, להיות מפורסם, להיות בעל רוח הקודש, אבל להדר אחר ה"לאו" של "ולא תתורו" אין לי זמן לזה, זה לא באפשרותי, אני אדם עסוק, אני נוהג ברכב". ובאמת העולם נמצא בטעות. ודאי שאדם יכול לשמור את העיניים, אפילו אדם שנוהג יכול לשמור את העיניים, הוא יכול לבקש מה' שישמור לו את העיניים, כי ע"י תפילה אפשר להשיג הכל. כמו אברהם אבינו שהלך בכל העולם ולא ראה שום דבר וכמו כן הבנים של יעקב אבינו, הלכו מישראל עד ארץ מצרים, והם לא פתחו את העיניים כל הדרך. אומר המדרש שהם לא ראו שום דבר בדרך, אדם יכול לנסוע בכל העולם בשמירת עיניים! "המסתכל בעריות ואומר שאין בכך כלום" - אדם פוגם בעיניים ואומר מה עשיתי?! איזה עבירה עשיתי?! עלי זה לא משפיע לרעה, זה שקר!!! מסופר על ה"בית ישראל" שנפגש עם כמה פרופסורים, הם שאלו אותו, מדוע החרדים מפחדים כל כך, מכל ראייה, ומכל מבט, ועלינו הפרופסורים הדברים האלה בכלל לא משפיעים ולא מפריעים לנו, אמר להם, משל למה הדבר דומה, לבדואי ואירופאי, הבדואי הולך כל היום על אבנים, על קוצים, על ברקנים, מיום שהוא נולד הוא הולך על האבנים הכי חדות, וזה בכלל לא מפריע לו, הוא לא מרגיש שום כאב, ואילו אדם אירופאי שנכנס לו טיפת אבן לנעל, טיפת חול הוא כבר לא יכול ללכת, הרגל כואבת לו, יש לו מזה יסורים נוראים. הנמשל הוא שאתם הפרופסורים, דומים לבדואים, כבר כל כך טימאתם את עצמכם, באין סוף טומאות, אז אבן קטנה, עבירה קטנה, ראייה, מבט אסור, כבר לא משפיע עליכם אבל אדם שהוא כולו עדינות הנפש, כולו זכות הנפש, כל דבר הכי קטן, כל עבירה הכי קטנה, כל הסתכלות אסורה, כל ראייה אסורה, זה מפריע לו, זה כואב לו, זה דוקר אותו, כמדקרות חרב. הבחירה של האדם היא רק בעיניים, ברגע שהאדם ישמור את העיניים, הוא יגיע לכל המדרגות שבעולם, הוא לא ידבר לשון הרע, הוא לא יקפיד, הוא לא ישנא, הוא ישמור שבת, יניח תפילין... אדם יכול לשמור את העיניים הגשמיות, אבל יש לו עוד אין סוף עיניים, עיניים של קנאה, עיניים של שנאה, עיניים של כבוד, הוא צריך לשמור את כל סוגי העיניים שיש לו, לנתק את כל החושים שלו מהעולם, שלא יהיה לו עיניים לשום דבר בעולם, לשום נושא בעולם, אלא כל החושים וכל הרצונות, יהיו רק לה' יתברך בכבודו ובעצמו, וכששומר את העיניים, אז זוכה ל"גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך", מתגלים לו כל סודות התורה, סודות הבריאה, וכל הנפלאות שבעולם.

שמחה זה דבקות בה' ואי אפשר להיות דבוק בה' אם לא שומרים את העיניים. הראיה מושכת את המחשבה שלנו, כל אחד יודע שכשהוא הולך ברחוב עם עיניים פקוחות ובעצם לא רק ברחוב, בכל מקום שהאדם נמצא בו, המחשבה שלו מתגלגלת מדבר אחד שהוא רואה לדבר אחר. והוא לא יכול ככה לזכור את ה', לחשוב על ה', לדבר עם ה'. אך כשאדם עוצם את עינו, או לפחות מרכין קצת את הראש ולא מסתכל לצדדים, לא רואה מחוץ לארבע אמותיו, הוא יכול לדבר עם ה', הוא יכול להיות בקשר עם ה' ואין תענוג גדול מזה. זה נכון לכולם, גם לנשים, גם לילדים, כי כשהולכים עם עיניים פקוחות לרווחה וכל הזמן מסתכלים, חושבים על מה שרואים וזה כזה הפסד. כמה טוב לעצום את העיניים בכל רגע אפשרי ולחשוב על ה', לדבר עם ה', להגיד פרקי תהילים שזוכרים בע"פ, להתבודד. מי שמחפש את ה', חייב להתנהג ככה. כי אם לא, הוא יקבל את העולם הזה, הוא יראה פגמים אצל אחרים, הוא יראה דברים שהוא לא צריך אך הלב כבר חומד אותם, אין לך דרך יותר נפלאה לחיות את החיים מהדרך של הקדושה והדבקות בה'.

אותה שבת בה אנו עוסקים סובב יהודי נרגש בין המניינים והקבוצות כשעיניו בולעות בתאבון את המתרחש. רגע קט עמד והתבונן בריקוד "לכה דודי" נלהב של חסידי ברסלב, כשהוא מנענע קלות את ראשו, ובמשנהו כבר התערב בקבוצת מתפללים בני עדות המזרח שקול פיוטם נשמע למרחוק. עיניו לא ידעו שבעה. כשבידו האחת סידור ובידו האחרת מטפחת לנגב דמעות התרגשות. לפתע עצר היהודי מלכת וזקף את אזניו. גופו נמתח באחת וראשו סובב לכל הכיוונים בתנועות חפוזות. ליבו כמעט לא עמד לו. זה ארבעים שנה שהוא לא שמע את המנגינה הזו. כה חזר אחריה, ערב למילותיה וכסף לגעת בה שוב, לשוררה בשנית במלוא גרונו. והנה, כאן, בליל שבת, בירושלים עיר הקודש, ליד הכותל המערבי, נמצאה האבידה.

הוא ניתק ממקומו והחל תר אחר קול השירה היפה. לא עברו רגעים מספר ומיודענו מצא את עצמו בתוך מעגל רוגש של חסידים ששרו במלוא גרונם "שבת שלום ומבורך, שבת שלום ומבורך, שב...". המנגינה, עולה, יורדת, מתרפקת, שבה ועולה, וחוזר חלילה. הוא, עיניו עצומות, ראשו מיטלטל בהתרגשות אנה ואנה, מרקד, עולה ויורד, מתרפק, וחוזר חלילה. החסידים סיימו את זמרתם. היהודי קפח את עיניו ודמעות רכות נטפו באיטיות במורד פניו. "אי, אי, אי, שבת שלום ומבורך, שבת שלום..." מלמל לעצמו ברגש.

רחבת הכותל התרוקנה מגודש המתפללים. עוד מעט קט יגיעו ראשוני המסיימים את סעודת השבת. רוח ירושלמית חלפה ביעף על פני הרחבה וייבשה את עיניהם הלחות של שני יהודים שישבו על ספסל אבן ושוחחו ביניהם. האחד יספר בלהט, ורעהו האזין בשקיקה.

"זוהי מנגינת חייל! שירת נשמתי! לראשונה שמעתי בבית מדרשו של הצדיק רבי חיים מרדכי מנדבורנה זצ"ל. שם, ברומניה, שלפני המלחמה, נחרתה המנגינה בלבי. משפחתי, ה"ד, התגוררה בעיר סערט, ומידי פעם היה אבי מתפלל בליל שבת בבית מדרשו של הצדיק. לאחר התפילה היו המתפללים נושאים את קולם ברמה, הצדיק היה מרקד בטיבורו של המעגל, והכל היו שחים בכבודה של שבת המלכה ומזמרים "שבת שלום ומבורך, שבת שלום ומבורך..."

הוא הרכין את ראשו, קמץ את שפתיו ולאחר שתיקה ארוכה פלט: "מי יודע איפוא הייתי היום לולא המנגינה הזו. ה' ירחם."

כל אותה עת ישב איש שיחו ובלע בהתרגשות את דבריו. חושיו אותתו לו כי מעשה שכזה אינו מתרחש בכל יום. היהודי הנרגש שאף מלוא ריאותיו מאוירה הצח של ירושלים והחל לספר: "ילד קטן הייתי, אתה בודאי מכיר את הסיפורים האלה. גרמנים, עוצר, יריות, אקציה צווחות אימים, הליכה בשלשות לכיוון היער, צרורות ארוכים של יריות, דממה מחרידה נופלת על היער. אבי, אמי, אחי ואחיותי, דודים, דודות, בני דודים, גיסים, אחיינים מתוקים, סבא, סבתא, שכנים, מכרים, ידידים, כולם. איש לא ניצל. נותרתי אני בגפי בעולם.

שכנים נכרים מחסידי אומות העולם, ריחמו עלי והכניסוני לביתם. ילד קטן הייתי, אולי בן ארבע. אולי בן חמש. לימים סיפרו לי השכנים, שכאשר הנאצים ימח שם את אספו את היהודים, אני שיחקתי בחצרם וכך ניצלתי. מיטיבי דאגו לכל מחסורי. האכילוני, השקוני, התייחסו אלי כאחד מבני המשפחה. חשתי בנוח בחברתם, ואט-אט החלו זכרונות העבר להתערפל במוחי. מלאך השכחה עשה את מלאכתו כהוגן.

השניים קמו ממקומם והחלו לפסוע באיטיות לכיוון ירושלים המערבית, "יום אחד", המשיך האיש בסיפורו, "בעודי משתובב עם חברי, הופיעה קבוצת נזירות בחצר הבית בו התגוררתי. בעל הבית יצא לקראתן והצביע

המשימה שלנו בעולם הזה היא להישאר בשמחה בכל מצב, אני לא אתן לעצמי להיות בעצבות. בשום פנים לא! אני אסגור את הבית ואתחיל לרקוד, ולהודות לה', ולשיר, ולשמוח ולהגיד ברוך ה' שלא עשני גוי, ברוך ה' שיש לי רגלים ואני יכול לרקוד ולשמוח. אני אתחיל לחייך, אני אעשה הכל מלאכותי כמו שאמר רבינו, כי המלאכותי זה הכי אמיתי, כי המלאכותי הזה נקרא שאתה מנצח את השטן, שרוצה להפיל אותך לעצבות, אתה לא נותן לו, אתה משמר את עצמך, בצורה מלאכותית, אבל הרצון שמסתתר מאחורי המלאכותיות הזאת הוא אמיתי, הכי אמיתי שיש.

שאל פעם חסיד אחד את הרב הקדוש ה"צמח-צדק" מליובאוויטש, מה יעשה אדם כדי להיות שרוי בשמחה? השיבו בפליאה "הלא מעצם אמירתך שחרית "שלא עשני גוי" ראוי לך שתתלקח בקרבן שמחה עצומה, שתספיק לכל היום כולו, תיזכר שאתה יהודי!"

תרבה להודות לה'. אדם שרגיל בעיקר לבקש, רואה תמיד את מה שאין לו, וההפך זה שרגיל בעיקר להודות. "הצדיקים אפילו במיתתן קרויים חיים... אבל הרשעים אפילו בחייהם קרויים מתים. מפני שרואה חמה זורחת ואינו מברך יוצר אור, שוקעת, ואינו מברך מעריב ערבים. אוכל ושותה, ואינו מברך עליהם. אבל הצדיקים, מברכים על כל דבר ודבר שאוכלים ושותים ושרואים וששומעים, ולא בחייהם בלבד, אלא אפילו במיתתן מברכים ומודים לפני הקב"ה, שנאמר "יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם" (סוף מדרש תנחומא).

שמחה ברגע הזה! לא במה שהיה או מה שיהיה. כי ברגע הזה אתה יכול להתחבר מחדש, ברגע הזה אתה יכול להזמין את הקב"ה להיות אתך בכל מה שאתה עושה. כי ביחד עם ה' זה כבר סיפור אחר לגמרי.

השמחה זה הויטמין הכי חשוב שלנו. אסור שיעבור יום בלי לקחת מהויטמין הזה. כל דבר שמפיל אותך לעצבות, תברח מזה, זה לא בשבילך, זה לא נאמר לך, אתה חייב שהפנים שלך תהיינה פנים מחייכות. אדם צריך להיות בשמחה תמיד, כל רגע, כל החיים שלו, כי שמחה זה בחינה של גלוי אמונה. אם אדם הוא בשמחה, סימן שהוא מאמין. אם רגע אחד הוא לא בשמחה, סימן שבאותו רגע הוא מנותק, הוא איבד לרגע את האמונה. השמחה היא אות שאנחנו מחוברים עם ה'. אדם לא יכול להגיד שהוא שמח כשהוא לא מחובר עם ה', כי זה הוללות, וקשקושים ובדיחות, אם הוא באמת שמח, זה הוכחה שהוא מחובר עם ה'. בן אדם רואה פתאום שהוא עצוב, זה צריך להיות אצלו סימן שהוא לא מחובר ואז הוא ממחר למצוא דרך להתחבר.

השמחה שלנו מתרוממת מעל כל כאב צער ויגון. היא לא קשורה לשום דבר שיש לנו או שחסר לנו, היא שמחה בה'. כמו בסיפור הבא:

"יותר מזה לא הייתי יכול לבקש"

הנשמה היהודית מיוחדת היא. נימים רוחניים קושרים אותה אל אביה שבשמים. צריך רק לפרוט על הנימים ומנגינה ערבה של נצח ישראל לא ישקר תבקע מכל נשמה. מפליא לגלות כיצד ילד יהודי רך בשנים, ניצל משמד בזכות מנגינה שבתית שנשתמרה עמומה במוחו, ובבוא הרגע המכריע צפה ועלתה המנגינה הקדושה ומנעה ממנו לנתק את כבלי יהדותו.

תפילת ליל שבת בכותל המערבי, טעם מיוחד לה. דומה כי שבת המלכה משרה תחילה את זיווה ואת נוגה אורה על שריד בית מקדשנו, ואת הנוטר מחלקת היא בכל העולם כולו. שלוה מיוחדת שוררת על המקום. מכל עבר נוהרים יהודים עטויים בגדי שבת, כשבעיניהם הזוהר המלכותי של יהודי הבא לומר "בואי בשלום" לשבת המלכה, ליד מקום שהשכינה לא זזה ממנו. הכל אפופים בהדר מלכותי כיאות לבני מלכים.

היא. אט-אט הצטרפו גם עוברי אורח לחזות במחזה המדהים. יהודי קטן, עומד באמצע הרחוב, משפשף את כפות ידיו זו בזו ומזמר לעצמו מנגינה מוזרה. "היום אנחנו לא הולכים!" הודעתי למלווי נחוצות והסבתי את פני לכיוון הבית. לא ידעתי בדיוק מה קורה, אבל הרגשתי שמה שרוצים לעשות לי, לא משתלב עם המנגינה ועם הזכרונות שקשורים בה".

השניים חצו זה מכבר את גבולות העיר העתיקה, הלבנה האירה את פניו של היהודי באור יקרות והוא המשיך לספר:

"לאחר ימים אחדים ניסה בעל הבית לשדל אותי שנית להמיר את דתי. ושוב, תהלוכה, מנגינה, וחוזרים הביתה. כאשר נוכחתי כי הוא עומד על דעתי - נמלטתי מביתם בחסות החשיכה. לאחר תלאות ונדודים רבים הנחתי את כף רגלי על יבשת אמריקה, שם זכיתי ברוך השם להקים בית נאמן ולראות דורות ישרים. הערב, ליל שבת קודש, ביקרתי בכותל לראשונה בחיי, היום נסגר המעגל בארץ ישראל. בירושלים. ליד הכותל המערבי. שרתי את הניגון המופלא בראש גאה ובקול רם, בחברת אחי בני עמי. יותר מזה לא הייתי יכול לבקש".

(מאורות הדף היומי)

לעברי. אשתו הצטרפה אל השיחה ולאחר שהתלחשו במרץ, תוך שהם מביטים לעברי, סימן לי בעל הבית שאגש אליו.

'ראה' אמר לי. 'הכנסנו אותך למשפחתנו כאשר היית זאטוט קטן שאינו יודע מימינו ומשמאלו. היום ילד גדול אתה, מוכשר ובוגר, אני בטוח שאתה רוצה להשתלב במשפחתנו, להפוך לאחד מאתנו. אתה אוכל מפיתנו ושותה את מימינו ואנו נוהגים עמך כבן משפחה. מדוע תהא שונה ומוזר? טובל, ילדי, במים, והפוך לנוצרי הגון'.

כעבור שעה קלה, אחרי שהולבשתי בבגדי חג, נפתחו דלתות הבית לרווחה ותהלוכה חגיגית של נזירות ובני המשפחה שבביתם שהייתי ליוותה אותי, ילד רך, ילד קטן, לבד, בדד בעולמו של הקב"ה, הובלתי בידי האנשים הקרובים לי ביותר בשנים האחרונות, שטיפחו, האכילו והישקו אותי. וכי היתה לי אפשרות לסרב להם?

לפתע, היה זה ליד האסם הגדול, נעמדתי על מקומי, מאי שם נפתחו לפניי שערי עולם הנגינה, ושיר עתיק יומין שהיה חבוי בזכרוני, צף ועלה. בלחש החלתי לזמר לעצמי 'שבת שלום ומבורך, שבת שלום ומבורך, שב...' שירתי התעצמה וגברה, ואני יהודי קטן מוקף נזירות וגויים מזמר את המנגינה בהתלהבות, עולה, יורד, מתרפק וחוזר חלילה. התהלוכה הנכבדה עצרה גם

תפילה

ריבוננו של עולמו!

תעזור לי לשמוח בדברים הקטנים של החיים ואף פעם לא לשכוח להגיד לך גם עליהם תודה.

תודה אבא שהיה לי לב טוב לפתוח את הדלת לזה שבא לבקש צדקה ושלא מיהרתי לסגור אחריו את הדלת ולא עשיתי לו פרצוף.

תודה אבא שנזכרתי באיזו הבטחה שהבטחתי למישהו וכל הימים האחרונים לא הצלחתי להגיע לזה והנה היום הצלחתי לעשות את זה.

תודה אבא על שתי שיחות טלפון שקיבלתי היום באיזה עניין שמדאיג אותי ומטריד את מנוחתי לאחרונה, תודה אבא שהרגעת ועודדת אותי.

תודה אבא שאחרי כל הפעמים שרציתי לכוון בתפילה, ושהשתדלתי בכל הכוח להרגיש אותך, ולא להגיד סתם מילים, תודה שאחרי כל הפעמים שלא הצלחתי, פתאום דווקא כן הרגשתי, וגם ירדה איזה דמעה, והתפללתי בכזו דבקות, תודה אבא שהצלחתי להתפלל כל כך נפלא.

תודה אבא שאחרי כל הסיבובים שעשיתי עם הרכב ולא מצאתי את המקום, אפילו שבררתי ושאלתי ורשמתי לפני כן איך להגיע, תודה שבסוף היה לי כזה נס ובלי להבין איך מצאתי את עצמי בדיוק במקום ועוד בזמן. תודה שעזרת לי לזכור רק את הסוף ולשכוח את כל הלחץ והעצבים שהיו לי לפני כן.

תודה אבא שלמרות שכעסתי על השכן עם האופנוע שחסם לי את החניה מול החלון של הבית שלי, תודה שלמרות זאת כתבתי לו מכתב מנומס ורגוע ותודה שמאז הוא מתחשב בי וחונה קצת יותר רחוק.

תודה שמחלתי ותודה שוויתרתי ותודה שחייכתי למרות שלא היה לי חיוך, תודה על הרבה דברים קטנים שמצליחים לי, שמשמחים אותי ואני בכלל לא חושב להגיד עליהם תודה כי הם כל כך קטנים, כל כך מובנים מאליהם.

ריבוננו של עולמו!

תזכה אותי לזכור שכל דבר ודבר אתה עושה לי, שום דבר לא קורה מעצמו וגם שום דבר לא קורה מעצמי, הכל ממך. הכל ברחמיך הרבים.

שמר שאלה!
מנחם אזולאי

תרומות ניתן להעביר לת.ד. 57943, ירושלים - או לחשבון בנק הדואר 20685668. כל תרומה תתקבל בברכה.

ניתן לקבל את הגיליון בדואר אלקטרוני ע"י שליחת מייל לכתובת: r.m.azolai@gmail.com

בנושאי הקדשות ו/או הנצחות נא לפנות לטל. 03-9339013; 050-4139631 *** בשאר נושאי העלון ניתן לפנות לטלפון: 02-5374711; 050-4181488